

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ**  
**ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА**

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти **3** курсу **денної** форми здобуття освіти  
освітньої програми **«Фармація»**

(назва освітньої програми)

спеціальності **226 «Фармація, промислова фармація»**

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань **22 «Охорона здоров'я»**

(шифр, назва галузі знань)

**для другого (магістерського) рівня вищої освіти**

(назва рівня вищої освіти)

**ВИКЛАДАЧІ**



**СРЬОМЕНКО**  
**Римма Фуатівна**

[rymma71@ukr.net](mailto:rymma71@ukr.net)

**1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної лабораторної діагностики.

**2. Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Куликівська, 12, 2-й поверх, т. 057-706-30-73.

**3. Веб-сайт кафедри:** <http://labdiag.nuph.edu.ua/>

**4. Інформація про викладачів:**

***Срьоменко Римма Фуатівна***

Доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 18 років. Читає курси: «Лабораторна служба. Оцінка аналітичних методів», «Система управління якістю лабораторних досліджень», «Вступ до фаху (історія медицини)», «Клінічна лабораторна діагностика», «Цитологічна діагностика», «Клінічна та функціональна діагностика», «Лабораторна діагностика».

Наукові інтереси: доклінічні фармакологічні дослідження лікарських засобів.

**5. Консультації :** відбуваються згідно графіка консультацій викладачами кафедри, розташованого на сайті кафедри КЛД, онлайн.

**6. Анотація освітньої компоненти** Впровадження Лабораторної діагностики у педагогічний процес пов'язано з необхідністю навчити здобувачів вищої освіти певному обсягу знань щодо логічного обґрунтування лабораторного діагнозу, а також розрізняти типові зміни результатів клініко-лабораторних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння, шлунково-кишкового вмісту під впливом різноманітних лікарських засобів. Підсумковий контроль – семестровий залік.

**7. Мета викладання освітньої компоненти:** мета освітньої компоненти «Лабораторна діагностика» поглибити знання про нормальні лабораторні показники та їх зміни внаслідок патології; вивчити основні принципи техніки лабораторної медицини та застосовувати їх на

практиці, надати знання про зміну показників при типових патологічних процесах; дати систематичні знання про вплив лікарських засобів на лабораторні показники; створити базу, яка визначає професійну компетентність і загальну ерудицію провізора

#### **8. Компетентності відповідно до освітньої програми:**

##### **Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):**

- **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.
- **ЗК 12.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

##### **Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

- **ФК 8.** Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

##### **9. Програмні результати навчання (ПРН):**

- **ПРН 15.** Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.

##### **10. Статус освітньої компоненти: вибіркова.**

**11. Пререквізити освітньої компоненти:** «Фізіологія та анатомія людини», «Патологічна фізіологія», «Фармакологія».

**12. Обсяг освітньої компоненти:** 3 кредити ЕКТС (90 годин): 32 години аудиторних занять, з них – 8 год. лекцій, 24 год. практичних занять; 58 год. самостійної роботи.

##### **13. Організація навчання:**

**Формат викладання освітньої компоненти:** матеріал освітньої компоненти викладається у формі лекційних та практичних занять.

#### **Зміст освітньої компоненти:**

##### **Змістовий модуль 1. Вступ до лабораторної діагностики. Загальні принципи лабораторної діагностики. Лабораторні методи дослідження крові, сечі та вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.**

**Тема 1.** Предмет і задачі лабораторної діагностики. Загальний аналіз крові. Основні клінічні показники системи крові.

**Тема 2.** Лабораторні показники при анемії. Диференціальна діагностика. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники крові.

**Тема 3.** Дослідження фізичних та хімічних властивостей сечі. Мікроскопічне дослідження осаду сечі.

**Тема 4.** Зміни показників сечі при інфекційно-запальних процесах та хворобах нирок. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.

##### **Змістовий модуль 2. Методи дослідження мокротиння та шлунково-кишкового тракту. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники**

**Тема 5.** Лабораторні методи дослідження мокротиння. Зміни в мокротинні при різних захворюваннях. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.

**Тема 6.** Лабораторні методи дослідження калу. Вплив лікарських препаратів на лабораторні

показники.

**Тема 7.** Лабораторні методи дослідження секреторної функції шлунку. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.

**Тема 8.** Лабораторні методи дослідження дуоденального вмісту. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.

#### 14. Види та форми контролю:

##### *Види та форми контролю:*

*Поточний контроль:* усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

*Контроль змістових модулів:* перераховуються види контролю (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо)

*Форма семестрового контролю:* семестровий залік.

*Умови допуску до контролю змістових модулів:* Для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю 1, для допуску до контролю змістового модулю 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) та контроль змістового модулю 1 та за заняття змістового модулю 2.

*Умови допуску до семестрового контролю:* Поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

#### 15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

##### *Система оцінювання з освітньої компоненти:*

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

*Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:*

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
<b>Модуль 1</b>	
<b>Змістовий модуль 1:</b> Системи забезпечення якості досліджень. - оцінювання тем (1-4) (робота на заняттях 1-4): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	50 (50 %)
<b>Змістовий модуль 2:</b> Контроль за якістю проведення метрологічних робіт та корегування дії. - оцінювання тем (5-8) (робота на заняттях 5-8): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

**Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та**

під час контролю змістового модуля

## 16. Політики освітньої компоненти:

*Політика щодо академічної доброчесності.* Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

*Політика щодо відвідування занять.* Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

*Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості.* Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

*Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляції).* Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

## 17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

<b>Обов'язкова література</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Клінічна лабораторна діагностика : підручник / Л.Є. Лаповець, Г.Б. Лебідь, О.О. Ястремська та ін. ; за ред. Л.Є. Лаповець. – 2-е вид., стер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.</li> <li>2. Клінічна лабораторна діагностика : навч. посіб. / Б.Д. Луцик та співавт. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 288 с.</li> <li>3. Клінічна лабораторна діагностика / навч. посіб. // Залюбовська О.І., Литвинова О.М., Кіреєв І.В., Зленко В.В., Карабут Л.В. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2008. – 200 с.</li> <li>4. Клінічний аналіз сечі. Характеристика лабораторних показників [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. ВНЗ / Р. Ф. Єрмоєнко [та ін.] ; під заг. ред. доц. Р. Ф. Єрмоєнко ; НФаУ. – Електрон. текстові дан. – Харків : НФаУ, 2019. – 38 с.</li> <li>5. Робочий зошит з лабораторної діагностики для аудиторної та самостійної роботи [Електронний ресурс] : [навч.-метод. посібник для студ. спец. 226 "Фармація, промислова фармація"] / Р. Ф. Єрмоєнко [та ін.] ; НФаУ, Каф. клініч. лаборатор. діагностики. – Електрон. текстові дан. – Х. : НФаУ, 2019. – 122 с.</li> </ol>
-------------------------------	---

<b>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Вплив лікарських засобів на лабораторні показники: Навчальний посібник для студентів медичних та фармацевтичного вищих навчальних закладів. – Х. Вид-во НФаУ, 2014 – 97 с.</li> <li>2. Луньова Г.Г., Ліпкан Г.М. Клінічна лабораторна діагностика порушень системи гемостазу. – Київ, 2011. – 280 с.</li> <li>3. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи загальної клінічної лабораторної діагностики» / Т.М. Шевченко, П.М. Полушкін – Д.: ДНУ, 2016. – 138 с. – Режим доступа : <a href="http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/17ba1fd9082bc67d1a6d5b0828504ea1Osnovi_zagal%27noyi_klinichnoyi_laboratornoyi_.PDF">http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/17ba1fd9082bc67d1a6d5b0828504ea1Osnovi_zagal%27noyi_klinichnoyi_laboratornoyi_.PDF</a></li> </ol>
<b>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <a href="http://www.library@nuph.edu.ua">http://www.library@nuph.edu.ua</a> – бібліотека Харківського національного фармацевтичного університету.</li> <li>2. <a href="http://www.kh.med.bibc@ukr.net">http://www.kh.med.bibc@ukr.net</a> – Харківська державна медична бібліотека.</li> <li>3. <a href="https://korolenko.kharkov.com/">https://korolenko.kharkov.com/</a> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.</li> </ol>
<b>Система дистанційного навчання Moodle</b>	<a href="https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1452">https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1452</a>

**18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:** комп'ютери для тестування, пристрій мультимедійний, екран, мікроскопи.